

'Ik houd niet zo van nut. Ik houd van schoonheid'

Emy Koopman (literatuurwetenschapper én psycholoog) onderzocht wat er met je gebeurt als je een heftig boek leest, bijvoorbeeld over rouw of depressie. Ze promoveerde op 30 september op haar proefschrift *Reading Suffering*.

Je zit op een verjaardag naast je oom. Hoe leg je hem in een paar zinnen uit wat je hebt onderzocht? "Als je het heel simpel stelt, heb ik gekeken naar de vraag: word je een beter mens als je literatuur leest? De roman *De Negerhut van Oom Tom* zou er ongeveer in z'n eentje voor hebben gezorgd dat mensen besef kregen van de gruwelen van de slavernij. Er wordt, vooral door geesteswetenschappers, een enorme macht toegedicht aan literatuur. Maar dat is nooit wetenschappelijk aangetoond. Mijn onderzoek laat zien dat je wel degelijk meer begrip voor anderen krijgt als je een literair verhaal leest over iets heel droevigs, zoals rouw of depressie."

Wat heeft de wereld aan je proefschrift? "Als psycholoog denk ik: hoe kunnen we mensen beter maken? Je zou literatuur vanuit de GGZ kunnen inzetten om het gesprek op gang te brengen over psychische aandoeningen, bijvoorbeeld als een naaste lijdt aan een geestesstoornis. Maar als literatuurwetenschapper heb ik een beetje moeite met dat instrumentalisme. Ik houd niet zo van nut. Ik houd van schoonheid. Een boom is toch ook niet alleen mooi omdat je er een IKEA-kast van kunt maken?"

Wat was het absolute dieptepunt tijdens je onderzoek de afgelopen jaren? "Ik heb baarmoederhals-

kanker gehad. Het was net voor de zomer, vorig jaar, het bleek uit een screening. Ik stond helemaal in de startblokken voor de eindspurt – echt zo van: even drie keer zo hard doorbuffelen en dan zit het erop – en dan word je onderuitgehaald. Gelukkig was het te opereren, kreeg ik vier maanden extra tijd en lijkt alles nu goed te zijn. Maar dat was wel heftig."

Hoe heb je jezelf beloond toen je proefschrift af was? "Volgens mij is er champagne opengegaan op het moment dat de kleine commissie zei: wij vinden het goed genoeg. Maar ik was ook nog bezig aan mijn debuutroman, die afgelopen maand is uitgegeven bij Prometheus (*Orewoet*, red.). Dus er bleef werk te doen. Na mijn verdediging heb ik een mooi feestje gevierd in café *De Machinist*."

De cover

"De cover is ontworpen door mijn nichtje, Carolien Koopman. Zij is grafisch vormgever en kwam met dit beeld: de kameleon, die voor een deel het uiterlijk van het boek aanneemt, maar ook voor een deel zichzelf blijft. De tekst komt uit *The Bell Jar* van Sylvia Plath, een van de boeken over depressie die mijn respondenten moesten lezen."

Debuutroman *Orewoet* (Uitgeverij Prometheus) is nu te koop in de boekwinkels. Een uitgebreid interview met Emy Koopman staat op www.erasmusmagazine.nl

'Beauty is so much more important than usefulness'

Literary scholar and psychologist Emy Koopman carried out research on what happens to people if they read books about serious matters such as death or depression. She obtained her doctorate on 30 September with a thesis entitled *Reading Suffering*

Imagine you're at a party and you're sitting next to your uncle. How would you explain to him in a couple of sentences what your research is about?

"To put it very simply, I examined the question of whether reading literature makes us more kindly people. The novel *Uncle Tom's Cabin* alone was apparently responsible for raising general consciousness about the horrors of slavery. People in general - and humanities scholars in particular - think that literature has tremendous power, but there isn't any scientific evidence to prove this. My own research shows that you really do develop more sympathy for other people if you read books about serious matters like death and depression."

How can your thesis benefit others?

"As a psychologist, I often wonder how we can make people kinder. Maybe we could use literature from the Mental Healthcare Association to get a discussion going on psychological disorders, like if a member of your family or a close friend suffers from one of these disorders. But as a literary scholar, I'm not too keen on all that instrumentalism stuff. I feel that beauty is so much more important than usefulness. After all, trees aren't beautiful just because you can make cupboards out of them!"

What was your all-time low during your research these past few

years? "I had cervical cancer just before the summer in 2015. This showed up on a smear test. At that time I was all ready to finish off my thesis, and I thought to myself: all I have to do now is work three times as hard and then it's done. So this was a terrible blow for me. Luckily it was operable, I was given an extra four months and it all seems to be okay now. But it was really terrifying."

Did you treat yourself to something special after you'd finished your thesis?

"I think I opened a bottle of champagne right after the minor committee told me that they approved my thesis. But I was working on my first novel at the same time too, which was published last month by Prometheus (*Orewoet*, ed). So I still had a lot to do. But I did go and celebrate in *De Machinist* café after my thesis defence."

The cover

"My cousin Carolien Koopman designed the cover. She's a graphic designer and she came up with this picture of a chameleon, which takes over part of the book while remaining itself to a certain extent. The text is taken from Sylvia Plath's *The Bell Jar*, which is one of the books about depression I asked my respondents to read."

Emy Koopman's debut novel *Orewoet* (Prometheus Publishers) is now available at bookshops.

You can read an extended interview with Emy Koopman on www.erasmusmagazine.nl